

τέχνες PLUS - Είδα τη «Δολοφονία του Μαρά», σε σκηνοθεσία Κοράη Δαμάτη (Αποστολή Θεσσαλονίκη)

texnes-plus.gr/theatro/eida/item/6378-eida-ti-dolofonia-tou-mara-se-skinotheresia-korai-damati-apostoli-thessaloniki

Αναστάσης Πινακουλάκης

Είδα τη «Δολοφονία του Μαρά», σε σκηνοθεσία Κοράη Δαμάτη (Αποστολή Θεσσαλονίκη) Κύριο

[Tweet](#)

- μέγεθος γραμματοσειράς [μείωση του μεγέθους γραμματοσειράς](#) [αύξηση μεγέθους γραμματοσειράς](#)
- [Εκτύπωση](#)
- [E-mail](#)

Από τον Αναστάση Πινακουλάκη

Από το Νοέμβριο παρουσιάζεται στην Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών (ΚΘΒΕ) η παράσταση «Η Δολοφονία του Μαρά» σε σκηνοθεσία Κ. Δαμάτη.

Για πρώτη φορά παρουσιάζεται Η δολοφονία του **Μαρά του Πέτερ Βάις** στο **Κ.Θ.Β.Ε**, ενώ είναι η τρίτη φορά που παρουσιάζεται το έργο από κρατική σκηνή. Το έργο του Πέτερ Βάις Η καταδίωξη και η δολοφονία του **Ζαν-Πωλ Μαρά** όπως παίχτηκε από τον θεατρικό όμιλο του Ασύλου του Σαραντόν, με τη διεύθυνση του κυρίου **Ντε Σαντ**, ανέβηκε για πρώτη φορά το 1963. Η βασική σύγκρουση του έργου προκύπτει από το φιλοσοφικό

διάλογο των προσώπων που έλαβαν μέρος στα γεγονότα της Επανάστασης. Πρόκειται για ένα πολιτικό έργο διαχρονικής αξίας που εντάσσεται στο Επικό Θέατρο κι εφαρμόζει την μπρεχτική τεχνική της αποστασιοποίησης.

Το έργο Μαρά/Σαντ

Η πρώτη παράσταση της Δολοφονίας του Μαρά στην Ελλάδα δόθηκε από το Θέατρο Τέχνης το 1966. Στο Εθνικό Θέατρο έχει ανέβει δύο φορές, μια το 1989 (επετειακή για τα 200 χρόνια από τη Γαλλική Επανάσταση) και μία το 2010. Στο Κρατικό ανεβαίνει τη φετινή χρονιά για πρώτη φορά – αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι κανένα άλλο έργο του συγγραφέα δεν έχει παρουσιαστεί στο ΚΘΒΕ. Στη Θεσσαλονίκη πρώτη φορά ανέβηκε από θίασο της πόλης το 1980-1981 και συγκεκριμένα από το Θεατρικό Εργαστήρι Θεσσαλονίκης και άλλη μία το 2005 από την ομάδα Νέμεση*. Να κάνουμε δύο σημαντικές επισημάνσεις. Πρώτον, η παράσταση ανεβαίνει σε μετάφραση **Μάριου Πλωρίτη**, σταθερού μεταφραστή των παραστάσεων του Θεάτρου Τέχνης. Δεύτερον, ο **Κοραής Δαμάτης** είχε σκηνοθετήσει ξανά το έργο πριν από τρεις δεκαετίες στο πρώτο του ανέβασμα στο Εθνικό, συνεπώς είναι το πρόσωπο πίσω από τα πρώτα ανέβασματα του έργου και στις δύο κρατικές μας σκηνές. Σημαντικό σταθμό στο σύγχρονο θέατρο, αποτελεί η προσέγγιση του **Πήτερ Μπρουκ στο Royal Shakespeare Company** του Λονδίνου, το 1964. Ο Μπρουκ στην παράσταση αυτή ωθεί τα πράγματα στα όριά τους και, αντλώντας στοιχεία από το θέατρο του Αρτώ ενδυναμώνει τον ρόλο της τρέλας μέσα στο επικίνδυνο και οριακό.

Η παράσταση του Δαμάτη

Ο **Κοραής Δαμάτης** πολύ συνειδητά και με καθαρή αισθητική άποψη ανέλαβε να σκηνοθετεί τη Δολοφονία του Μαρά στην κλασική μετάφραση του Πλωρίτη, αναδεικνύοντας την ιδεολογία του έργου και δουλεύοντας με τεχνικές επικού θεάτρου. Έχοντας στη διάθεσή του έναν 40μελή θίασο δημιούργησε μια μεγαλειώδη παράσταση με στοιχεία θεάτρου του δρόμου, παντομίμας και κλόουν, θιάσου ensemble, με γκροτέσκο εμφανίσεις, στοιχεία μπουρλέσκ κι έντονο θεατρικό μακιγιάζ αλλά και με μουσικότητα με πρωτότυπη μουσική από τη Δήμητρα Γαλάνη. Όλα αυτά συμβαίνουν στο χώρο ενός ψυχιατρείου, με τους τρόφιμους να έχουν έντονη σκηνική προσωπικότητα, θεατρικό μακιγιάζ που παραπέμπει στον κινηματογραφικό Τζόκερ, φίμωτρα και δεσμά (σκηνικά και γλυπτικές μάσκες η Άννα Μαχαιριανάκη).

Στα δεξιά της σκηνής δεσπόζει ο «θρόνος» του διευθυντή Μαρκησίου Ντε Σαντ (**Κώστας Σαντάς**), όπου παραπέμπει σε βασιλιά, ενώ στη δραματουργία αναφέρεται ο δολοφόνος του Λουδοβίκου. Οι λευκότριχες περούκες και τα κοστούμια θυμίζουν το γαλλικό μπαρόκ, ενώ η ξεπεσμένη αριστοκρατία, προιδεάζει την ανάδειξη μιας νέας τάξης πραγμάτων. Σε πλήρη αντίθεση, ο Μαράς που βρίσκεται στα αριστερά σε μια μπανιέρα, σε ευθεία αναφορά με τους διάσημους πίνακες ζωγραφικής όπως αυτόν του Ζακ-Λουί Νταβίντ, φιλοτεχνημένος το 1793, δηλαδή 4 μόλις χρόνια από τη Γαλλική Επανάσταση. Εκεί μέσα ο Μαράς προσπαθεί να ολοκληρώσει το μανιφέστο του. Να θυμίσουμε πως η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη έγινε την ίδια χρονιά. **«Η ελευθερία είναι μια δύναμη που ανήκει στον άνθρωπο και που του επιτρέπει να ενεργεί χωρίς να βλέπει τα δικαιώματα του άλλου. Για πηγή της έχει τη φύση, για κανόνα της τη δικαιοσύνη και για προστασία της τον νόμο.»**

Στο φόντο, απ' άκρη σε άκρη κάγκελα των κελιών του ψυχιατρείου, μπανιέρες σαν δεξαμενές που είναι μια αναφορά στην αναχρονιστική πρακτική της υδροθεραπείας ανάλογη των ψυχιατρικών ιδρυμάτων (τα είδαμε και στη σειρά Ratched) και τρόφιμοι που κάνουν διάφορες σκηνικές δράσεις. Στην παράσταση με έντονα τα στοιχεία δράματος μετ' ασμάτων, όπου γίνεται μια απόπειρα αναβίωσης του είδους του Επικού θεάτρου, αλλά ταυτόχρονα με την φλυαρία των πολυπληθών παραστάσεων του ΚΘΒΕ, με την συγκινησιακή μουσική της **Γαλάνη**, για μένα ο πίσω «σιωπηλός» χώρος ζωγραφίζει καλύτερα την κατάσταση των ιδρυμάτων και λειτουργεί αντιστικτικά με τη ζωντάνια και το μπρίο των δρώντων προσώπων.

Η προσέγγιση του Δαμάτη σε πολλά σημεία καταφεύγει σε υπερβολές όπως η συνεχής έλευση κι αποχώριση προσώπων και γλαφυρών σκηνικών (σκηνικά ο **Ανδρέας Βαρώτσος**) όπως λαιμητόμο, το «αποκριατικό» κοστούμι του χάρου και τις μπανιέρες. Η μουσική επίσης παρόλο που ταιριάζει με το είδος που εκπροσωπεί το έργο, ενίοτε κάνει το έργο παραπάνω συγκινησιακό και «ψυχαγωγικό» κοντά στην παράδοση του ΚΘΒΕ, με τις παραστάσεις συνόλου που προσφέρουν θέαμα σ' ένα ευρύτερο κοινό. Όμως, εδώ έχουμε μια «βαριά» δραματουργία που ταυτόχρονα είναι σ' ένα περιβάλλον ανάμεσα στη λογική και στην παραφροσύνη, την «αριστοκρατία» και τη λαϊκή κυριαρχία, κι όχι ένα έργο του Καμπανέλλη. Επειδή έχουμε κι ένα ιδεολογικό πλαίσιο πολύ συγκεκριμένο, όπως αυτό της Γαλλικής Επανάστασης, με πρόσωπα-ορόσημα και με σύμβολα που ίσως δεν είναι γνωστά στο μέσο θεατή, θεωρώ πως η μουσική και τα σκετς καπέλωναν το κείμενο σε ορισμένες σκηνές.

Με την ίδια ακριβώς αισθητική και σκηνοθετική γραμμή παράσταση, νομίζω πως η παράσταση θα είχε καλύτερη ροή και πιο πιστά στην ιδεολογία και στο ύφος του έργου, αν ήταν 2-3 σκάλες κάτω από αυτό που παρουσιάστηκε στην παράσταση του Δαμάτη. Από όλη την κλοουνερί/μπουρλέσκ ατμόσφαιρα, ξεχωρίζουν οι ερμηνείες της **Μαριάννας Πουρέγκα** (Σαρλόττα Κορνταί) και του **Δημήτρη Σιακάρα** (Ζαν Πωλ Μαρά) που παλεύουν να «σταθούν» σ' έναν κόσμο που ξεσηκώνεται και σε μια ιδεολογική επανάσταση που θέλει να πάει κόντρα στην κοινωνική και ταξική ανισότητα.

Γενικά, εκτιμάται ιδιαίτερα η επιλογή του έργου τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, κι η παράσταση σίγουρα έχει αισθητική ταυτότητα και δυναμική που θα κρατήσει καλή συντροφιά στο θεατρικό κοινό. Ο **Κοραής Δαμάτης** φαίνεται πως ήξερε τι έκανε επιλέγοντας ν' ανεβάσει τη Δολοφονία του Μαρά, κι ομολογώ πως παρόλο που είχα δει παλαιότερα άλλες του δουλειές πάνω σε νεοελληνικά έργα, είναι σκηνοθέτης που μπορεί να υποστηρίξει παραστάσεις μεγάλου βεληνεκούς όπως αυτή, που στην Αθήνα θα την βλέπαμε σε θέατρο όπως το Εθνικό ή το Παλλάς.

**Οι πληροφορίες έχουν αντληθεί από το πρόγραμμα της παράστασης σ' επιμέλεια της Στέλλας Παπαδημητρίου (Δραματολόγος του Κρατικού).*

[επιστροφή στην κορυφή](#)